

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

25. října 2012 *

„Zemědělství — Nařízení (ES) č. 1698/2005 a č. 1974/2006 — Podpora pro zahájení činnosti mladých zemědělců — Podmínky poskytnutí — První zahájení činnosti v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí — Podmínky uplatnění, pokud se zahájení činnosti uskutečnilo prostřednictvím právnické osoby“

Ve věci C-592/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Korkein hallinto-oikeus (Finsko) ze dne 23. listopadu 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 25. listopadu 2011, v řízení

Anssi Ketelä,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení L. Bay Larsen, vykonávající funkci předsedy osmého senátu, C. Toader a A. Prechal (zpravodajka), soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za finskou vládu M. Pere, jako zmocněnkyní,
- za českou vládu M. Smolkem a S. Šindelkovou, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi E. Paasivirtou a G. von Rintelenem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: finština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) (Úř. věst. L 277, s. 1) a čl. 13 odst. 4 a 6 nařízení Komise (ES) č. 1974/2006 ze dne 15. prosince 2006, kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (Úř. věst. L 368, s. 15).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci řízení zahájeného A. Ketelä proti rozhodnutí o zastavení vyplácení podpory pro zahájení činnosti, která mu předtím byla přiznána.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 1698/2005

- 3 Podle bodů 11, 13, 14, 16, 17 a 61 odůvodnění nařízení č. 1698/2005:

„(11) Aby byl zajištěn udržitelný rozvoj venkovských oblastí, je nezbytné se zaměřit na omezený počet hlavních cílů na úrovni Společenství, které se budou týkat konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, hospodaření s půdou a životního prostředí, kvality života a diverzifikace činností v těchto oblastech, s přihlédnutím k rozdílným poměrům od odlehlých venkovských oblastí, které jsou postiženy vylidňováním a upadají, po příměstské venkovské oblasti pod vzrůstajícím tlakem z městských center.

[...]

(13) Pro dosažení cíle zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství a lesnictví je důležité vytvořit jasné strategie rozvoje zaměřené na posilování a přizpůsobování lidského potenciálu, fyzického potenciálu a kvality zemědělské produkce.

(14) Pokud jde o lidský potenciál, je třeba zavést soubor opatření týkajících se vzdělávání, informací a šíření vědomostí, podpory pro zahájení činnosti mladých zemědělců, předčasného odchodu zemědělců a zemědělských pracovníků do důchodu, využití poradenských služeb zemědělci a držiteli lesů a zřízení řídicích, pomocných a poradenských služeb pro zemědělství a poradenských služeb pro lesnictví.

[...]

(16) Poskytování zvláštních výhod mladým zemědělcům jim může pomoci při zahajování činnosti i při strukturálních úpravách jejich hospodářství po zahájení činnosti. Opatření pro zahajování činnosti by měla být podmíněna vypracováním podnikatelského plánu jako nástroje pro postupné zajištění rozvoje činností nového zemědělského hospodářství.

(17) Předčasný odchod zemědělců do důchodu by měl vést k výrazné strukturální změně převedených hospodářství prostřednictvím opatření pro zahájení činnosti mladých zemědělců podle požadavků tohoto opatření nebo převodem hospodářství s cílem zvětšit jeho velikost, také s ohledem na zkušenosti získané při provádění předcházejících režimů Společenství v této oblasti.

[...]

(61) V souladu se zásadou subsidiarity a s výhradou výjimek by měla existovat vnitrostátní pravidla týkající se způsobilosti výdajů.“

4 Pod nadpisem „Oblast působnosti“ článek 1 nařízení č. 1698/2005 uvádí:

„Toto nařízení:

„1. stanoví obecná pravidla pro podporu poskytovanou Společenstvím pro rozvoj venkova financovanou z EZFRV [...]

2. vymezuje cíle, k nimž má politika pro rozvoj venkova přispívat;

[...]

4. vymezuje priority a opatření pro rozvoj venkova;

[...]“

5 Podle čl. 2 písm. c) a d) tohoto nařízení se rozumí:

„c) ‚osou‘ ucelená skupina opatření se specifickými cíli vyplývajícími přímo z jejich provádění a přispívajícími k plnění jednoho nebo více cílů stanovených v článku 4;

d) ‚opatřením‘ soubor operací přispívajících k provádění osy [...];“.

6 Článek 4 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Podpora pro rozvoj venkova přispívá k dosažení těchto cílů:

a) zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podporou restrukturalizace, rozvoje a inovací;

[...]“

7 Článek 15 nařízení č. 1698/2005 stanoví, že EZFRV působí v členských státech prostřednictvím programů pro rozvoj venkova.

8 Článek 16 písm. c) nařízení č. 1698/2005 stanoví:

„Každý program pro rozvoj venkova obsahuje:

[...]

c) informaci o osách a opatřeních navrhovaných pro každou osu a jejich popis [...]

[...]“

- 9 Článek 20 písm. a) nařízení č. 1698/2005, který se nachází v oddíle 1, jenž je nadepsán „Osa 1 Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví“, kapitoly I hlavy IV uvádí:

„Podpora zaměřená na konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví se týká:

- a) opatření zaměřených na podporu vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu prostřednictvím:

[...]

ii) zahájení činnosti mladých zemědělců,

iii) předčasného odchodu zemědělců [...] do důchodu,

[...]“

- 10 Článek 22 odst. 1 nařízení č. 1698/2005 zní následovně:

„Podpora podle čl. 20 písm. a) bodu ii) se poskytuje osobám, které:

a) jsou mladší 40 let a zahajují poprvé činnost v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí;

b) mají přiměřené profesní dovednosti a schopnosti;

c) předloží podnikatelský plán pro rozvoj svých zemědělských činností.“

- 11 Článek 23 tohoto nařízení, nadepsaný „Předčasný odchod do důchodu“, stanoví:

„1. Podpora podle čl. 20 písm. a) bodu iii) se poskytuje:

a) zemědělcům, kteří se rozhodnou ukončit svou zemědělskou činnost za účelem převodu zemědělského hospodářství na jiné zemědělce;

[...]

3. Nabyvatel:

a) se stává nástupcem převodce tak, že zahájí činnost podle článku 22, nebo

b) musí být zemědělcem mladším 50 let nebo subjektem soukromého práva a převzít zemědělské hospodářství převedené převodcem za účelem jeho zvětšení.

[...]“

- 12 Podle čl. 71 odst. 3 uvedeného nařízení:

„Pravidla pro způsobilost výdajů se stanoví na úrovni členských států a podléhají zvláštním podmínkám stanoveným tímto nařízením pro některá opatření na rozvoj venkova.

[...]“

Nařízení č. 1974/2006

- 13 Podle osmého bodu odůvodnění nařízení č. 1974/2006:

„Nařízení (ES) č. 1698/2005 stanoví podmínky pro podporu mladým zemědělcům. Měla by být určena lhůta, ve které musí být podmínky splněny, včetně lhůty, kterou mohou členské státy poskytnout některým příjemcům pro dosažení souladu s podmínkami profesní dovednosti a schopnosti. Vzhledem k tomu, že podpora mladým zemědělcům je podmíněna tím, že mladý zemědělec předloží obchodní plán, měla by být stanovena podrobná pravidla týkající se obchodního plánu a dodržování jeho pravidel mladými zemědělci.“

- 14 Článek 13 odst. 4 a 6 nařízení č. 1974/2006 stanoví:

„4. Individuální rozhodnutí o poskytnutí podpory pro zahájení činnosti mladých zemědělců bude přijato nejpozději osmnáct měsíců od zahájení činnosti, jak je určeno platnými ustanoveními členských států. [...]

[...]

6. V situaci, kdy mladý zemědělec není ustanoven jediným vedoucím zemědělského hospodářství, lze uplatnit zvláštní podmínky. Tyto podmínky musí být shodné s podmínkami požadovanými pro mladého zemědělce začínajícího činnost jako jediný vedoucí hospodářství.“

- 15 Bod 5 písmene A přílohy II nařízení č. 1974/2006, který v souladu s čl. 16 písm. c) nařízení č. 1698/2005 vyjmenovává informace, které musí obsahovat každý program pro rozvoj venkova, obsahuje zejména následující upřesnění:

„5.3 Informace požadované pro osy a opatření

[...]

5.3.1.1.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců

— definice ‚zahájení činnosti‘ používaná členským státem/regionem,

[...]“

Finské právo

Zákon o strukturálních podporách

- 16 Ustanovení § 3 odst. 1 zákona o strukturálních podporách pro zemědělství (1476/2007) [Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007), dále jen „zákon o strukturálních podporách“) stanoví, že se tento zákon použije na poskytování, vyplácení, dohled, kontrolu a vrácení podpor, které jsou spolufinancovány Evropskou unií, pokud z jiných ustanovení Evropské unie nevyplývá něco jiného.

- 17 Ustanovení § 6 zákona o strukturálních podporách, který je nadepsaný „Podpora pro zahájení činnosti mladého zemědělce“, uvádí zejména následující:

„Podpora pro zahájení činnosti může být poskytnuta zemědělcům, kteří jsou v době podání žádosti mladší čtyřiceti let a zahajují poprvé činnost v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí (mladý zemědělec). Je-li žadatel právnickou osobou, musí rozhodovací pravomoc vykonávat jedna nebo více fyzických osob splňujících výše uvedené podmínky.“

[...]

Nařízení ministerské rady upřesní v mezích stanovených právní úpravou Evropské unie činnost, která může být předmětem podpory pro zahájení činnosti, podmínky týkající se rozhodovací pravomoci, jakož i formu a maximální výši podpory. [...]"

- 18 Ustanovení § 8 tohoto zákona, nadepsané „Podmínky týkající se příjemce“, stanoví zejména:

„[...]

Podmínkou poskytnutí podpory je, aby žadatel měl dostatečnou profesní kvalifikaci, pokud jde o činnost podniku, jemuž má být podpora poskytnuta. Další podmínkou je, aby činnost podniku, pro kterou má být podpora poskytnuta, hrála podstatnou roli v příjmech žadatele. Pro účely tohoto posouzení se určí, jak vysoký je podíl příjmů z činnosti tohoto podniku na celkových ročních příjmech žadatele.

[...]

Požadavky týkající se profesní kvalifikace, příjmu a rozhodovací pravomoci žadatele upřesňuje nařízení ministerské rady.“

Nařízení o podpoře pro zahájení činnosti

- 19 Kapitola 2 nařízení ministerské rady o podpoře pro zemědělské investice a o podpoře pro zahájení činnosti mladých zemědělců (299/2008) [valtioneuvoston asetukset maatalouden investointituesta ja nuoren viljelijän aloitustuesta (299/2008), dále jen „nařízení o podpoře pro zahájení činnosti“], nadepsaná „podmínky týkající se příjemce podpory“, obsahuje § 3, nadepsaný „Rozhodovací pravomoc v rámci podniku“, který zejména stanoví, že „osoba ovládá akciovou společnost, pokud drží více než polovinu akcií a tyto akcie představují více než polovinou hlasovacích práv. Rozhodovací pravomoc může rovněž vyplývat z akcií, které drží několik osob a jim odpovídajícího počtu hlasů.“
- 20 V kapitole 4, nadepsané „Podpora pro zahájení činnosti mladých zemědělců“, § 16 uvedeného nařízení, nadepsaný „Fyzická osoba jako příjemce podpory“, stanoví zejména:

„Podpora pro zahájení činnosti může být poskytnuta fyzické osobě, která jako zemědělský podnikatel začala vykonávat nebo vykonává zemědělskou činnost na vlastní účet. Tato podpora může být rovněž poskytnuta fyzické osobě, která získala rozhodovací pravomoc v rámci právnické osoby a která jako společník nebo člen této právnické osoby začíná vykonávat zemědělskou činnost.“

- 21 Ustanovení § 18 nařízení o podpoře pro zahájení činnosti stanoví, že o zahájení činnosti v zemědělském podniku se jedná tehdy, pokud žadatel na základě smlouvy o převodu nebo písemné nájemní smlouvy získal do držby zemědělský podnik nebo část podniku, ze kterého ročně dosáhl nebo mohl dosáhnout zisk minimálně 10 000 eur. Za okamžik zahájení činnosti se považuje den, kdy žadatel podepsal smlouvu o převodu nebo nájemní smlouvu, kterou mu byla udělena držba.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 22 Od 1. ledna 2004 do 29. března 2007 byl A. Ketelä generálním ředitelem společnosti Louhikon Sikako Oy (dále jen „Louhikon Sikako“), ve které vlastnil 30 % akcií, zbývajících 70 % akcií vlastnil jiný akcionář. Předmětem činnosti této společnosti byl zejména chov prasat.
- 23 Během tohoto období představoval roční podíl A. Ketelä na zisku společnosti vypočítaný poměrně na základě jeho podílu na základním kapitálu společnosti více než 10 000 eur.

- 24 Dne 25. února 2008 prodal A. Ketelä své akcie druhému akcionáři.
- 25 Dne 30. prosince 2008 podal A. Ketelä žádost o podporu pro zahájení činnosti v souvislosti s odkoupením rodinného zemědělského hospodářství. Tato podpora mu byla přiznána rozhodnutím Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinokeskus (centrum pro hospodářský rozvoj a zaměstnanost v jižním Pohjanmaa) ze dne 24. února 2009. Na základě kontroly však tento orgán dne 12. června 2009 rozhodl o přerušení vyplácení této podpory, protože A. Ketelä již nemohl být příjemcem podpory pro zahájení činnosti, neboť již dříve zahájil činnost jako zemědělec v postavení akcionáře společnosti Louhikon Sikako.
- 26 Odvolání, které A. Ketelä podal proti tomuto rozhodnutí, bylo zamítnuto rozhodnutím maaseutuelinkeinojen valituslautakunta (odvolací komise pro hospodářské činnosti na venkově) ze dne 17. prosince 2009. Tento orgán zejména zdůraznil, že A. Ketelä byl jako akcionář a generální ředitel společnosti Louhikon Sikako zodpovědný za její fungování a že dosáhl výše příjmů, kterou stanoví nařízení o podpoře pro zahájení činnosti.
- 27 Na podporu své žaloby, kterou proti těmto dvěma rozhodnutím podal ke Korkein hallinto-oikeus (nejvyšší správní soud), A. Ketelä uvádí, že má nárok na dotčenou podporu a že uvedená rozhodnutí stanovila datum zahájení jeho činnosti nesprávně, protože ani nabytí jeho minoritního podílu na základním kapitálu společnosti Louhikon Sikako, ani jeho postavení generálního ředitele nepostačovalo k získání takovéto podpory, neboť dotčený nedisponoval rozhodovací pravomocí a odpovědností charakteristickou pro „vedoucího hospodářství“.
- 28 Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinokeskus tvrdilo, že unijní právo, a zejména čl. 13 odst. 4 nařízení č. 1974/2006 umožňuje, aby vnitrostátní právní úprava upřesnila kritéria, na základě nichž se osoba považuje za osobu, která poprvé „zahajuje činnost“ v zemědělském hospodářství.
- 29 Korkein hallinto-oikeus má za to, že ve věci, která mu byla předložena, vzniká otázka, zda lze žalobce ve věci v původním řízení z důvodu jeho působení ve společnosti Louhikon Sikako považovat za fyzickou osobu, která již zahájila činnost jako vedoucí zemědělského hospodářství.
- 30 Podle uvedeného soudu je třeba v této souvislosti připustit, že zemědělská činnost vykonávaná fyzickou osobou prostřednictvím společnosti může zakládat nárok na podporu pro zahájení činnosti. S poukazem na to, že pojem „vedoucí hospodářství“ uvedený v čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005 není v uvedeném nařízení definován, si nicméně klade otázku, na základě kterých kritérií je možné z takovéhoho postavení vycházet. Táže se rovněž, zda členské státy disponují určitým prostorem pro to, aby uvážily upřesnění těchto kritérií.
- 31 Předkládající soud se kromě toho táže, zda je pro zamítnutí podpory pro zahájení činnosti založené na existenci dřívější činnosti nezbytné, aby byl uchazeč o podporu na základě uvedené činnosti v zásadě způsobilý takovouto podporu získat.
- 32 Za těchto podmínek se Korkein hallinto-oikeus rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Jak je nutné vykládat čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení [č. 1698/2005] („zahajují poprvé činnost v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí“) a čl. 13 odst. 4 a 6 nařízení [č. 1974/2006], je-li zemědělská činnost jednou z činností společnosti? Je v rámci přezkumu, zda někdo poprvé zahájil činnost v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí, nutno pro účely posouzení dřívější činnosti vycházet z toho, že dotčená osoba měla na základě své účasti rozhodující vliv ve společnosti, nebo z toho, jak vysoké byly její příjmy ze zemědělství, nebo z toho, zda je možné její činnost ve společnosti považovat za vedení funkčně a hospodářsky samostatné produkční

jednotky? Nebo je nutno zahájení činnosti jako vedoucí hospodářství posuzovat jako celek a přitom kromě výše uvedených okolností zohlednit postavení dotyčné osoby v dané společnosti, jakož i otázku, zda skutečně nese podnikatelské riziko?

- 2) Je nutné vykládat zahájení činnosti jako vedoucí hospodářství při posuzování otázky, jaký význam má dřívější činnost při poskytování podpory pro jinou činnost, pro niž se žádá o podporu, stejně v souvislosti s dřívější činností jako v souvislosti s činností, pro niž se žádá o podporu? Je odepření podpory pro zahájení činnosti mladých zemědělců ve smyslu článku 22 nařízení Rady z důvodu dříve vykonávané činnosti spojeno s předpokladem, že tato dřívější činnost podle platných právních předpisů v zásadě zakládala nárok na poskytnutí podpory?
- 3) Je nutné čl. 13 odst. 4 nařízení [č. 1974/2006] vykládat v tom smyslu, že kritéria uvedená výše v první otázce, podle nichž se osoba považuje za vedoucího hospodářství, pokud zahájila činnost v zemědělském hospodářství, mohou být ve vnitrostátním právu upřesněna nebo blíže definována, nebo opravňuje toto ustanovení jen k definování zahájení činnosti?“

K předběžným otázkám

K první a třetí otázce

- 33 Podstatou první a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda je nutno čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005 a čl. 13 odst. 4 a 6 nařízení č. 1974/2006 vykládat v tom smyslu, že z nich vyplývají určitá kritéria, na základě nichž je možné konstatovat, zda určitá osoba zahajuje poprvé činnost v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí ve smyslu prvního z těchto ustanovení v případě, kdy dotyčná osoba zahajuje činnost prostřednictvím akciové společnosti. Předkládající soud si konkrétně klade otázku, zda takováto kritéria mohou spočívat v rozhodovací pravomoci vykonávané touto osobou ve společnosti jako jejím akcionářem, ve výši příjmů této osoby ze zemědělství, ve skutečnosti, že její činnost ve společnosti je možné považovat za vedení funkčně a hospodářsky samostatné produkční jednotky, v postavení, které ve společnosti zastává, nebo ve skutečnosti, že nese podnikatelské riziko. Uvedený soud se dále táže, zda unijní právo, a zejména čl. 13 odst. 4 nařízení č. 1974/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy jsou nadále oprávněny – a případně v jakém rozsahu – upřesnit tato kritéria ve svém vnitrostátním právu.
- 34 Za účelem odpovědi na tyto otázky je třeba úvodem připomenout, že podle ustálené judikatury z požadavků na jednotné uplatňování unijního práva a na zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii (viz zejména rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Ziolkowski, C-424/10 a C-425/10, Sb. rozh. s. I-14035, bod 32 a citovaná judikatura).
- 35 Kromě toho je rovněž třeba připomenout, že ustanovení nařízení sice z důvodu své samotné povahy a funkce v systému pramenů unijního práva mají obecně ve vnitrostátních právních řádech bezprostřední účinek, aniž je nezbytné, aby vnitrostátní orgány přijaly prováděcí opatření, některá jejich ustanovení nicméně mohou pro své uplatnění vyžadovat přijetí prováděcích opatření členskými státy (viz zejména rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Danske Svineproducenter, C-316/10, Sb. rozh. s. I-13721, bod 39 a 40, jakož i citovaná judikatura).
- 36 Z ustálené judikatury v této souvislosti vyplývá, že členské státy mohou přijmout prováděcí opatření k nařízení, pokud tím nenaruší jeho přímou použitelnost, nezastřou jeho povahu práva Společenství a upřesní-li výkon diskreční pravomoci, kterou jim toto nařízení uděluje, za podmínky, že nepřekročí meze stanovené ustanoveními tohoto nařízení (výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 41 a citovaná judikatura).

- 37 S poukazem na příslušná ustanovení dotčeného nařízení vykládaná s přihlédnutím k cílům tohoto nařízení je třeba určit, zda tato ustanovení zakazují, ukládají či umožňují členským státům vydat některá prováděcí opatření a zda – zejména v tomto posledně uvedeném případě – dotčená opatření spadají do prostoru pro uvážení přiznaného každému členskému státu (výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, bod 43).
- 38 Ve světle těchto úvodních úvah je nejprve třeba poukázat na to, že z šedesátého prvního bodu odůvodnění a čl. 71 odst. 3 nařízení č. 1698/2005 vyplývá, že i když se pravidla pro způsobilost vydají obecně stanoví na úrovni členských států, podléhají zvláštním podmínkám stanoveným uvedeným nařízením pro některá opatření pro rozvoj venkova.
- 39 Podpora pro zahájení činnosti mladých zemědělců představuje takovéto opatření a podmínka způsobilosti spočívající v prvním zahájení činnosti v zemědělském hospodářství jako jeho vedoucí, kterou stanoví čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005, představuje zvláštní podmínku tohoto opatření. Pro určení rozsahu této podmínky způsobilosti je tedy třeba nejprve zohlednit znění uvedeného ustanovení, jež má být vykládáno, případně kontext, do kterého toto ustanovení zapadá, a cíle nařízení č. 1698/2005.
- 40 Pokud jde o sledované cíle, z jedenáctého, třináctého, čtrnáctého a šestnáctého bodu odůvodnění, jakož i z čl. 1 odst. 2, čl. 4 odst. 1 a čl. 20 písm. a) uvedeného nařízení vyplývá, že cílem tohoto nařízení je prostřednictvím dotyčné podpory usnadnit mladým zemědělcům zahájení činnosti a následně strukturální úpravy hospodářství za účelem posílení lidského potenciálu a zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství a lesnictví, a přispět tak k zajištění udržitelného rozvoje venkovských oblastí. Jak stanoví čl. 23 odst. 3 písm. a) nařízení č. 1698/2005, poskytnutí takovéto podpory pro zahájení činnosti je dále v určitých případech podmínkou pro poskytnutí podpory při předčasném odchodu do důchodu, kterou mohou získat zemědělci, kteří se rozhodnou ukončit svou zemědělskou činnost za účelem převodu svého zemědělského hospodářství na jiné zemědělce. Obě tato opatření podpory, která patří do téže osy – tento pojem je definován v čl. 2 písm. c) nařízení č. 1698/2005 jako ucelená skupina opatření přispívající k plnění jednoho nebo více cílů stanovených v článku 4 tohoto nařízení – mohou, jak vyplývá ze sedmnáctého bodu odůvodnění tohoto nařízení, společně přispět ke strukturální změně zemědělských hospodářství.
- 41 Zadruhé je nutno poukázat na to, jak uvádí předkládající soud, jakož i finská a česká vláda, že ustanovení nařízení č. 1698/2005 nebrání tomu, aby podpora stanovená v čl. 20 písm. a) bodu ii) tohoto nařízení byla poskytnuta fyzické osobě, která zahájí činnost jako mladý zemědělec a použije k tomuto účelu právnickou osobu.
- 42 Je totiž nutno konstatovat, že znění čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005, které se vztahuje na „osoby, které [...] zahajují poprvé činnost v zemědělském hospodářství jako vedoucí“, nepředjímá právní formu, kterou takovéto hospodářství bude mít, tedy zda bude, či nebude mít formu obchodní společnosti (obdobně viz rozsudek ze dne 15. října 1992, Tenuta il Bosco, C-162/91, Recueil, s. I-5279, bod 12).
- 43 Naopak vyloučení mladých zemědělců, kteří zahajují činnost v zemědělském hospodářství, z okruhu možných příjemců podpory pro zahájení činnosti pouze z toho důvodu, že tak činí prostřednictvím právnické osoby, není v souladu s cíli sledovanými nařízením č. 1698/2005, které byly uvedeny v bodě 40 tohoto rozsudku a jejichž účelem je prostřednictvím dotyčné podpory posílit lidský potenciál a strukturální úpravy hospodářství s cílem zlepšit konkurenceschopnost odvětví zemědělství a zajistit udržitelný rozvoj venkovských oblastí.
- 44 Takovéto vyloučení by rovněž mohlo porušovat zásadu zákazu diskriminace zakotvenou v čl. 40 odst. 2 SFEU (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Tenuta il Bosco, bod 16).

- 45 Zatřetí je třeba posoudit otázku, zda i v případě, že mladý zemědělec využije pro účely zahájení své činnosti právnickou osobu, je k tomu, aby mohla být poskytnuta dotčená podpora, nutné, aby žadatel v této právnické osobě disponoval rozhodovací pravomocí, a za jakých případných podmínek je tento požadavek splněn.
- 46 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, otázky Korkein hallinto-oikeus vyplývají z okolnosti, že žalobce v původním řízení byl v rámci výkonu své dřívější výdělečné činnosti generálním ředitelem společnosti Louhikon Sikako a současně akcionářem vlastním 30 % akcií této společnosti, přičemž zbývajících 70 % akcií patřilo jiné osobě.
- 47 Vzhledem k tomu, že se uvedené otázky týkaly kritérií, na základě nichž je možné vycházet z toho, že mladý zemědělec zahajuje činnost jako „vedoucí hospodářství“ ve smyslu čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005, je třeba bez dalšího poznamenat, že toto nařízení uvedený pojem ani nedefinuje, ani neobsahuje výslovné informace, které by ho upřesňovaly.
- 48 Pokud jde o nařízení č. 1974/2006, přestože je jeho cílem, jak vyplývá z jeho osmého bodu odůvodnění, zejména upřesnění některých podmínek pro podporu mladým zemědělcům, je nutno konstatovat, že neobsahuje další informace týkající se hmotně právního pojmu „vedoucí hospodářství“, ani za účelem vymezení tohoto pojmu neodkazuje na právo členských států.
- 49 Článek 13 odst. 4 první věta uvedeného nařízení, na který ve své první a třetí otázce odkazuje předkládající soud, se totiž týká stanovení maximální lhůty, ve které musí být přijato individuální rozhodnutí o poskytnutí podpory pro zahájení činnosti mladých zemědělců, a v této souvislosti se omezuje na určení, že uvedená lhůta nesmí překročit osmnáct měsíců od „zahájení činnosti“, jak je vymezeno platnými ustanoveními členských států, aniž naopak obsahuje jakýkoli odkaz na pojem „vedoucí hospodářství“. Za těchto podmínek není možné ani toto ustanovení, ani ustanovení první odrážky bodu 5.3.1.1.2 písmene A přílohy II uvedeného nařízení vykládat v tom smyslu, že by upravoval tento posledně uvedený pojem.
- 50 Pokud jde o čl. 13 odst. 6 tohoto nařízení, na který předkládající soud ve své první otázce rovněž odkazuje, tento se omezuje na upřesnění, že podpora pro zahájení činnosti může být rovněž poskytnuta, pokud mladý zemědělec není ustaven jediným vedoucím zemědělského hospodářství, přičemž se v této souvislosti vyžaduje, aby zvláštní podmínky, které pro to mohou být stanoveny, byly shodné s podmínkami požadovanými pro mladého zemědělce začínajícího činnost jako jediný vedoucí hospodářství.
- 51 S ohledem na výše uvedené je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí být význam a dosah pojmů, které unijní právo nijak nedefinuje, určen v souladu s jejich obvyklým smyslem v běžném jazyce, s přihlédnutím ke kontextu, ve kterém jsou použity, a cílům, které sleduje právní úprava, jejíž součástí jsou (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Wallentin-Hermann, C-549/07, Sb. rozh. s. I-11061, bod 17, a výše uvedený rozsudek Ziolkowski, bod 34).
- 52 Pokud jde o použité pojmy, je v této souvislosti nutno poznamenat, že takový pojem, jako je pojem „vedoucího hospodářství“, se může lišit podle zvláštních cílů sledovaných dotčenými ustanoveními unijního práva (obdobně v souvislosti s pojmem „zemědělské hospodářství“ viz rozsudek ze dne 28. února 1978, Azienda avicola Sant'Anna, 85/77, Recueil, s. 527, bod 9).
- 53 Za účelem určení rozsahu uvedeného výrazu ve smyslu čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005 je třeba uvést, že různé podmínky poskytnutí podpory pro zahájení činnosti, které stanoví uvedený čl. 22 odst. 1, společně přispívají k dosažení cílů uvedených v bodě 40 tohoto rozsudku.

- 54 Požadavek, aby příjemce podpory měl přiměřené profesní dovednosti a schopnosti a aby předložil podnikatelský plán pro rozvoj svých zemědělských činností, který je stanoven v čl. 22 odst. 1 písm. b) a c) nařízení č. 1698/2005, totiž může pomoci posílit lidský potenciál a strukturální úpravy hospodářství, a přispět tak ke zlepšení konkurenceschopnosti odvětví zemědělství a zajistit udržitelný rozvoj venkovských oblastí.
- 55 V této souvislosti musí být podmínka, že dotyčná osoba zahajuje činnost „jako vedoucí hospodářství“, kterou klade bod a) uvedeného čl. 22 odst. 1, vykládána v tom smyslu, že v podstatě vyžaduje, aby takováto osoba, která má uvedené dovednosti a schopnosti, rovněž disponovala skutečnou a trvalou kontrolou jak nad zemědělským hospodářstvím, tak nad jeho řízením; to totiž představuje záruku efektivitu a trvalosti rozvoje, o který má dotyčná osoba v souvislosti s uvedeným hospodářstvím usilovat.
- 56 I když členské státy mohou v této souvislosti nadále konkrétně upřesnit podmínky, na základě nichž je možné dospět k závěru, že žadatel o podporu má postavení „vedoucího hospodářství“, aby tak bylo dosaženo větší právní jistoty zvýšením předvídatelnosti požadavku, který takto klade čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005 – mohou tak učinit pouze za předpokladu, že takovéto podmínky nepřekročí rámec toho, co mají upřesňovat, a tedy v souladu s uvedeným ustanovením a cíli sledovanými tímto nařízením zaručí, že uvedený žadatel bude disponovat skutečnou a trvalou kontrolou jak nad zemědělským hospodářstvím, tak nad jeho řízením (obdobně viz rozsudek ze dne 14. října 2004, Komise v. Nizozemsko, C-113/02, Sb. rozh. s. I-9707, bod 19, jakož i výše uvedený rozsudek Danske Svineproducenter, body 49 a 51).
- 57 V této souvislosti je třeba uvést, že zejména z § 6 zákona o strukturálních podporách a z § 3 nařízení o podpoře pro zahájení činnosti vyplývá, že pokud se žádost o podporu týká činnosti vykonávané prostřednictvím právnické osoby, musí rozhodovací pravomoc vykonávat fyzická osoba mladší čtyřiceti let a zahajující poprvé činnost v zemědělském podniku jako jeho vedoucí, a že takováto rozhodovací pravomoc zejména vyžaduje, aby dotyčná osoba držela více než polovinu podílů právnické osoby a tyto podíly reprezentovaly více než polovinou hlasovacích práv.
- 58 Je zřejmé, že takovéto podmínky neodporují požadavkům uvedeným v bodě 56 tohoto rozsudku.
- 59 Pokud jde o věc v původním řízení, je třeba připomenout, že A. Ketelä v době, kdy jako generální ředitel vedl společnost Louhikon Sikako, držel pouze 30 % akcií této společnosti, zatímco zbývajících 70 % akcií bylo ve vlastnictví třetí osoby.
- 60 S ohledem na výše uvedené je tedy nutno konstatovat, že za takovýchto okolností není možné dotyčnou osobu považovat za osobu, která by mohla disponovat skutečnou a trvalou kontrolou nad dotyčným hospodářstvím a jeho řízením, a tedy ani za osobu, která z důvodu uvedené činnosti již zahájila činnost jako „vedoucí hospodářství“ ve smyslu čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005. Z toho rovněž vyplývá, že uvedená dřívější činnost nemůže představovat překážku poskytnutí podpory pro zahájení činnosti, o kterou bylo požádáno v rámci převzetí rodinného hospodářství dotyčnou osobou.
- 61 Za těchto podmínek, kdy není nezbytné provést přezkum ostatních skutečností, na které ve své první otázce poukazuje předkládající soud, je nutno na první a třetí položenou otázku odpovědět, že čl. 22 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1698/2005 musí být vykládán v tom smyslu, že požadavek, který klade toto ustanovení, podle něhož dotyčná osoba musí zahájit poprvé činnost v zemědělském hospodářství „jako jeho vedoucí“, v situaci, kdy dotyčná osoba zahajuje činnost prostřednictvím akciové společnosti, předpokládá, že tato osoba bude disponovat skutečnou a trvalou kontrolou jak nad zemědělským hospodářstvím, tak nad jeho řízením. I když členské státy nadále mohou konkrétně upřesnit podmínky, na základě nichž je možné dospět k závěru, že žadatel o podporu má takovéto postavení vedoucího hospodářství, mohou tak učinit pouze za předpokladu, že takovéto podmínky nepřekročí rámec toho, co mají upřesňovat, a tedy v souladu s cíli sledovanými nařízením č. 1698/2005 zaručí, že

uvedený žadatel bude disponovat skutečnou a trvalou kontrolou nad zemědělským hospodářstvím a jeho řízením. Takovéto požadavky splňují taková vnitrostátní ustanovení, o jaká se jedná ve věci v původním řízení, která stanoví, že pokud mladý zemědělec zahájí činnost prostřednictvím právnické osoby, je získání podpory podmíněno zejména tím, aby tento zemědělec měl v této právnické osobě rozhodovací pravomoc, což vyžaduje, aby držel více než polovinu podílů na posledně uvedené právnické osobě a tyto podíly reprezentovaly více než polovinu hlasovacích práv.

Ke druhé otázce

- 62 S ohledem na zjištění uvedená v bodě 60 tohoto rozsudku a na odpověď poskytnutou na první a třetí otázku není namístě odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

Článek 22 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) musí být vykládán v tom smyslu, že požadavek, který klade toto ustanovení, podle něhož dotyčná osoba musí zahájit poprvé činnost v zemědělském hospodářství „jako jeho vedoucí“, v situaci, kdy dotyčná osoba zahajuje činnost prostřednictvím akciové společnosti, předpokládá, že tato osoba bude disponovat skutečnou a trvalou kontrolou jak nad zemědělským hospodářstvím, tak nad jeho řízením.

I když členské státy nadále mohou konkrétně upřesnit podmínky, na základě nichž je možné dospět k závěru, že žadatel o podporu má takovéto postavení vedoucího hospodářství, mohou tak učinit pouze za předpokladu, že takovéto podmínky nepřekročí rámec toho, co mají upřesňovat, a tedy v souladu s cíli sledovanými nařízením č. 1698/2005 zaručí, že uvedený žadatel bude disponovat skutečnou a trvalou kontrolou nad zemědělským hospodářstvím a jeho řízením. Takovéto požadavky splňují taková vnitrostátní ustanovení, o jaká se jedná ve věci v původním řízení, která stanoví, že pokud mladý zemědělec zahájí činnost prostřednictvím právnické osoby, je získání podpory podmíněno zejména tím, aby tento zemědělec měl v této právnické osobě rozhodovací pravomoc, což vyžaduje, aby držel více než polovinu podílů na posledně uvedené právnické osobě a tyto podíly reprezentovaly více než polovinu hlasovacích práv.

Podpisy.